

Dosarul nr. 2ra-1965/21
2-20053049-01-2ra-13122021

Prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul Fălești (jud. O. Ciumaș)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (jud. S. Procopciuc, E. Grumeza, N. Chircu)

ÎNCHEIERE

09 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Victor Burduh
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursurilor declarate de Tamara Macnovit și de către avocatul Boldesco Tatiana, în interesele Tamarei Macnovit,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Tamara Macnovit împotriva Primăriei satului Mărândeni, raionul Fălești, intervenienți accesorii Consiliul local Mărândeni, raionul Fălești și Victor Macnovit, cu privire la obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren,

împotriva deciziei din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost respins apelul declarat de Tamara Macnovit și a fost menținută hotărârea din 11 martie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești,

constată:

La data de 20 mai 2020, Tamara Macnovit a depus cerere de chemare în judecată împotriva Primăriei satului Mărândeni, raionul Fălești, intervenient accesoriu Consiliul local Mărândeni, raionul Fălești cu privire la obligarea eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că la 04 octombrie 1971 a încheiat căsătoria cu Victor Macnovit. Fiind în căsătorie, la 19 martie 1999, în baza hotărârii comisiei funciare a Primăriei satului Mărândeni, raionul Fălești s-a decis: de a atribui cote de teren din rezerva cetățenilor ce nu dispun niciunul din familie de teren echivalent câte 0,40 ha, la fiecare familie; de a atribui cote de teren lucrătorilor din sfera socială a câte 0,4 ha; de a atribui cote de teren participanților la conflictul din „Transnistria”; de a atribui cote de teren familiilor înregistrate în perioada anilor 1996-1998 luna mai data întâi; de a amplasa aceste cote de teren pe câmpul de la „Răchiți” 72 ha și pe câmpul de

la „Ciuluc” 14 ha, conform hotărârii comisiei funciare din 04 martie 1999 procesul verbal nr. 5.

Conform anexei la hotărârea comisiei funciare, la nr. 55 s-a atribuit cotă de teren cu suprafața de 0,40 ha soțului său Macnovit Victor. Astfel, în primăvara anului 1999 a fost atribuit în natură terenul agricol cu suprafața de 0,40 ha pe câmpul de la „Răchiți” 72 ha.

A afirmat că începând cu primăvara anului 1999, familia lor a început să prelucreze terenul cu suprafața de 0,40 ha pe câmpul de la „Răchiți”, teren care se mărginea cu terenurile lui Gorban Rodion și Certan Leonid.

Reclamanta a susținut că terenul a fost prelucrat până în anul 2008, când prin decizia Consiliului sătesc Mărândeni nr. 1/4 din 07 martie 2008 s-a decis stingerea dreptului deținătorului de teren Victor Macnovit. La 25 iulie 2014 Victor Macnovit a decedat, iar, dânsa a obținut calitatea de moștenitor, fapt confirmat prin certificatul de calitate moștenitor din 02 martie 2015.

A menționat că prin hotărârea din 14 septembrie 2017 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, a fost anulată decizia nr. 1/4 din 07 martie 2008, ca fiind emisă contrar prevederilor legii.

La 17 septembrie 2018 reclamanta s-a adresat la Primăria s. Mărândeni cu cerere privind eliberarea titlului de autentificare asupra terenului agricol cu suprafața de 0,40 ha. Prin răspunsul nr. 203 din 25 septembrie 2018, primarul s. Mărândeni i-a comunicat că primăria nu a eliberat titluri de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru terenurile agricole amplasate pe sectorul nr. 4345112, iar, conform procesului-verbal al comisiei funciare nr. 6 din 19 martie 1999 și a actului nr. 2 din 16 decembrie 2015 a fost precăutată lista de bază, unde lui Victor Macnovit nu i-a fost repartizat teren agricol, deoarece soția Tamara Macnovit dispunea la moment de teren agricol. Astfel, terenul cu suprafața de 0,40 ha a fost folosit de către Victor Macnovit fără a fi înscris în lista de bază a procesului-verbal al comisiei funciare nr. 6 din 19 martie 1999 și nu au fost efectuate plăți la impozitul funciar.

A solicitat obligarea Primăriei satului Mărândeni, raionul Fălești de a elibera titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra terenului cu suprafața de 0,40 ha pe numele lui Macnovit Victor Vasile, decedat la 25 iulie 2014, conform hotărârii comisiei funciare a Primăriei satului Mărândeni, raionul Fălești, procesul-verbal nr. 6.

Prin încheierea protocolară din 04 martie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu Macnovit Victor Ștefan (f.d. 68).

Prin hotărârea din 11 martie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Fălești, acțiunea depusă de Tamara Macnovit a fost respinsă.

La 19 martie 2021, Tamara Macnovit a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie admisă integral.

Prin decizia din 21 septembrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost respins apelul declarat de Tamara Macnovit și a fost menținută hotărârea din 11 martie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Fălești.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că potrivit certificatului nr. 203 din 25 septembrie 2018, eliberat de Primăria s. Mărândeni, lui Macnovit Victor Vasile nu i-a fost repartizat teren agricol, deoarece soția acestuia Tamara Macnovit dispunea la moment de teren agricol. Iar, faptul că anterior defunctul Macnovit Victor Vasile s-a folosit de lotul de teren agricol (cota mică), nicidecum nu denotă temeinicia legală de deținere a acestui teren. Or, după cum rezultă din certificatul nr. 345 din 02 martie 2021 eliberat de Primăria s. Mărândeni, Macnovit Victor Vasile s-a folosit de lotul de teren (cota-mică) cu suprafața de 0,38 ha, nefiind inclus în lista de bază din procesul-verbal nr. 6 al comisiei funciare din 19 martie 1999. În continuare se notează faptul că, dreptul de proprietate asupra cotei de teren cu suprafața de 0,40 ha la care pretinde Macnovit Tamara, a fost înregistrat după Macnovit Victor Ștefan, care a fost atras în proces în calitate de intervenient accesoriu.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, în cazul în care soțul reclamantei, Macnovit Victor Vasile, nu a deținut actele necesare care ar confirma dreptul său asupra terenului, Macnovit Tamara nu poate pretinde ca succesori în drepturi al defunctului la eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren.

La data de 17 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, avocatul Boldesco Tatiana, în interesele Tamarei Macnovit, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului s-a invocat ilegalitatea și netemeinicia hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare.

A indicat că prin anexa la procesul-verbal nr. 6 din 19 martie 1999 se demonstrează faptul că cota de teren cu suprafața de 0,40 ha i-a fost atribuită soțului recurente, fapt confirmat prin înscrierea la nr. 55. Terenul a fost atribuit lui Macnovit Victor în baza pct. 2 din hotărârea comisiei funciare, acesta a activat în sfera socială în funcție de croitor la casa de deservire socială, conform copiei de pe carnetul de muncă, anexat la materialele cauzei.

A menționat că anume defunctul Macnovit Victor a fost invitat la Consiliul sătesc Mărândeni pentru a-i fi adusă la cunoștință decizia din 07 martie 2008, prin care s-a decis stingerea dreptului deținătorului de teren, inclusiv și al lui Macnovit Victor. La acel moment, deoarece Macnovit Victor era bolnav și nu avea posibilitatea de a se prezenta la primărie, în locul lui s-a prezentat Macnovit Tamara, care personal a semnat pentru soțul său pentru faptul că i-a fost adusă la cunoștință decizia.

La data de 25 noiembrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Tamara Macnovit a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei hotărâri noi, prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului, recurenta a indicat că Macnovit Victor Ștefan, căruia Primăria s. Mărândeni susține că i-a fost repartizată cota de teren, într-adevăr locuia în acea perioadă în s. Mărândeni, însă, activa în orașul Bălți la uzina Răut și nicidecum nu i se cuvenea cotă de teren arabil pe teritoriul satului. În prezent, soția lui Macnovit Victor Ștefan lucrează în primărie și este clar cum a devenit ultimul proprietar al terenului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Bălți a pronunțat decizia contestată la data de 21 septembrie 2021.

Materialele cauzei atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost expediată în adresa părților la data de 02 noiembrie 2021, fiind recepționată de către Tamara Macnovit la 08 noiembrie 2021 și de către avocatul Boldesco Tatiana la 02 noiembrie 2021 (f.d. 118, 119, 121).

Astfel, recursurile, declarate la 17 noiembrie 2021 și 25 noiembrie 2021, sunt în termen.

La data de 13 decembrie 2021, copia recursurilor a fost expediată în adresa intimaților Primăria satului Mărândeni, raionul Fălești, Consiliul local Mărândeni, raionul Fălești și Victor Macnovit (f.d. 145, 147-149), cu înștiințarea despre depunerea referinței.

Prin referința depusă la 13 ianuarie 2022, Primăria satului Mărândeni a solicitat declararea recursurilor ca fiind inadmisibile, deoarece nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Alte referințe nu au fost depuse.

Examinând temeiurile recursurilor în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursurile sunt inadmisibile din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursurile declarate de Tamara Macnovit și de către avocatul Boldesco Tatiana în interesele Tamarei Macnovit, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recursuri nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat asupra deciziilor instanțelor de apel are caracter nedevolutiv și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursurile declarate de Tamara Macnovit și de către avocatul Boldesco Tatiana, în interesele Tamarei Macnovit, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera

recursurile declarate de Tamara Macnovit și de către avocatul Boldesco Tatiana, în interesele Tamarei Macnovit, ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 431 alin. (2), 433 lit. a) și 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursurile declarate de Tamara Macnovit și de către avocatul Boldesco Tatiana, în interesele Tamarei Macnovit, se consideră inadmisibile.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Dumitru Mardari

judecătorii

Victor Burduh

Mariana Pitic